

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

SEKSUALINIO SMURTO PAPLITIMAS LIETUVOJE

Darbo autoriai. Marija SARAFINAITĖ (VU MF, II kursas), Noviltė RAMANAUSKAITĖ (VU MF, II kursas), Nojus ŽIUBRYS (TU Delft – I kursas).

Darbo vadovė. Doc. dr. Marija JAKUBAUSKIENĖ, VU MF SMI Visuomenės sveikatos katedra.

Darbo tikslas. Įvertinti seksualinio smurto paplitimą tarp Lietuvos gyventojų.

Darbo metodika. Atliktas paplitimo tyrimas taikant anoniminės anketinės apklausos metodą. Apklausa atlikta *GoogleForms* programoje. Tyrimo instrumentą sudaro tyrėjų parengti klausimai remiantis literatūros apžvalga. Sudarant tyrimo imtį, taikyta patogioji atranka, tačiau buvo atsižvelgta į lyčių, amžiaus grupių, gyvenamosios vietos, išsilavinimo įvairovę. Tyrime surinkta informacija apie respondentų turimą negalią. Apklausa buvo platinta įvairiose socialinių tinklų platformose (*Facebook, Messenger, Instagram*). Tyrimo duomenų aprašomoji analizė atlikta *MS Excel* programa, vertinti seksualinio smurto patyrimo dažniai, lyginamos skirtingos socialinės grupės.

Rezultatai. Tyrime dalyvavo 1800 respondentų. 80% apklaustųjų nurodė patyrę seksualinį priekabiavimą, pusė – seksualinę prievartą be išžaginimo, apie šeštadalis – išžaginimą. Seksualinio smurto patirtys buvo plačiai paplitusios žmonių su negalia grupėje. Seksualinis smurtas buvo dažnesnis tarp moterų nei tarp vyrų ($p < 0.05$). Apie 2/3 respondentų buvo susidūrę su manipuliacija siekiant priversti atlikti lytinį aktą, trečdalis patyrė fizinės jėgos prieš juos panaudojimą. Didžiausi seksualinio priekabiavimo mastai nustatyti gatvėje ar viešojoje aplinkoje, seksualinės prievartos tiek su, tiek be išžaginimo – draugų ar pažįstamų tarpe. Daugiau nei 90% respondentų sutinka, jog Lietuvoje nepakanka informacijos apie tai, kur kreiptis susidūrus su seksualiniu smurtu. Mažiau nei 4% apklaustųjų visiškai pritaria, jog mūsų šalies visuomenė yra pakankamai šviečiama apie seksualinį smurtą.

Išvados. Didžioji dauguma respondentų buvo patyrusi seksualinį smurtą viena ar kita forma. Nemaža dalis atsakiusių taip pat susidūrė ir su į lytinį išnaudojimą vedančiais veiksniais. Tarp nukentėjusių daugiausia yra žmonės su negalia bei moterys. Lietuvos visuomenėje nėra pateikiama pakankamai informacijos apie seksualinį smurtą.

Raktažodžiai. Seksualinis smurtas; žmonės su negalia; visuomenės sveikatos raštingumas.